

<i>A tantárgy neve:</i> Automatizálás 2020/21 tavaszi		<i>NEPTUN-kód:</i> KMWAZBTBTE, KMWAZBTBLE	<i>Kontaktóra/hét:</i> 2 előadás. + 2 labor. 2 előadás. + 1 labor
<i>Kredit:</i> 4 <i>Követelmény típus:</i> Évközi jegy		<i>Előkövetelmények:</i> -	
<i>Oktató:</i> Varga Árpád Dr. Csuka Antal Ph.D	<i>Beosztás:</i> tanársegéd adjunktus	<i>Kar, szervezeti egység:</i> Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar Műszertechnikai és Automatizálási Intézet	

Tantárgyleírás		
<i>A tantárgy célja:</i> Megismertetni a hallgatókkal az automatizálás, vezérlés és szabályozástechnika alapjait, ipari alkalmazásait és leggyakoribb eszközeit.		
Előadás tematika:	Hét	Kontak- tóra
Bevezetés: az automatizálás fogalma, történelmi fejlődése. Folyamatos és szakaszos gyártási technológiák. Irányítórendszerek általános felépítése, szabályozás, vezérlés fogalma. Statikus és tranziens viselkedés.	1.	2
LTI Rendszerek. Differenciálegyenletek használata folyamatok leírására. Folyamatok időtartománybeli és frekvenciatartománybeli viselkedésének leírása.	2.	2
Alaptagok (P, I, D, PT1, PT2, H) átmeneti és átviteli függvényei. Tagok soros, párhuzamos és visszacsatolt eredője.	3.	2
Zárt szabályozási kör részei, jelei, jellemzői. PID kompenzálás. Stabilitásvizsgálat. IT1, HPT1 közelítő tagok időtartományban.	4.	2
Ipari vezérlőrendszerek fejlődése, generációi, osztályozása.	5.	2
PLC-k hardveres- és szoftveres felépítése. Folyamatirányító (SCADA) rendszerek.	6.	2
Elméleti zárthelyi I.	7.	2
Beavatkozók I., elektromos/elektromechanikus beavatkozók: AC/DC-, léptetőmotorok, frekvenciaváltók.	8.	2
Beavatkozók II, hidraulikus/pneumatikus beavatkozók. Kompresszorok, munkahengerek, útváltó szelepek, motoros szelepek, nyomásmérők.	9.	2
Távadók I, Mechanikai mennyiségek mérése: elmozdulás- és sebességmérés. Abszolút és inkrementális útdók, optikai távolságmérés, erőmérés, erőmérő cellák.	10.	2
Távadók II, hőmérsékletmérés: termoelemek, termoellenlások és termisztorok. Folyadékszintmérés: mechanikus, ultrahangos, hidrosztatikus folyadékszintmérők.	11.	2
Távadók III, áramlásmérés: mérőperemek, turbinás, magneto-hidrodinamikus (MHD) térfogatárammérők	12.	2
Elméleti zárthelyi II.	13.	2
Elméleti zárthelyi pótlás, konzultáció	14.	2

Laboratóriumi gyakorlat tematika:	Hét	Kontak- tóra
Zelio vezérlőegység bemutatása. Zelio Soft fejlesztői környezet bemutatása.	1-2.	1
Egyszerű vezérlési/szabályozási feladatok megoldása: vezetett gyakorlat, példafeladatsor megoldása.	3-4.	1
Laboratóriumi zárthelyi I.: Egyszerű vezérlési/szabályozási feladatok megoldása önállóan.	5-6.	1
MATLAB matematikai programcsomag bemutatása.	7-8.	1
Átviteli függvények létrehozása és vizsgálata MATLAB és MATLAB SIMULINK segítségével, példafeladatsor megoldása.	9-10.	1
Laboratóriumi zárthelyi II.: Egyszerű zárt szabályozási kör kompenzálása önállóan.	11-12.	1
Laboratóriumi zárthelyik pótlása	13-14.	1

A tantárgy teljesítéséhez szükséges követelmények, osztályozás.

A tantárgy elméleti és gyakorlati (labor) részből áll. Az elméleti anyagrészek előadások keretében kerül bemutatásra, amelyek hetente vannak megtartva. A laboratóriumi gyakorlatok kéthetente követik egymást. Egyes laborkurzusok páros, mások páratlan heteken kerülnek sorra.

Az előadások és laborgyakorlatok látogatása kötelező. Hatnál több hiányzás esetén (a félév közbeni $14 + 6 = 20$ előadás + laborgyakorlat-alkalom **30%**-a) esetén a tantárgy eredményéhez „**letiltva**” bejegyzés lesz a Neptun rendszerbe rögzítve.

Félévközi jegy számítása

A félév során a hallgató 2 db 10 pontos elméleti zárthelyit és 2 db 10 pontos labor-zárthelyit ír.

A két elméleti zárthelyi jegye átlagolva (0.5-től felfelé kerekítve) adja az elméleti rész osztályzatát.

A két labor-zárthelyi jegye átlagolva (0.5-től felfelé kerekítve) adja a labor-rész osztályzatát.

Az elméleti rész osztályzatának és a labor rész osztályzatának átlaga (0.5-től felfelé kerekítve) adja a félévközi jegyet.

A félévközi jegy megszerzéséhez mind a 4 zárthelyit teljesíteni kell legalább elégségesre! Amennyiben egy vagy több zárthelyi eredménye „elégtelen”, „letiltva” bejegyzés kerül be a Neptun rendszerbe!

Az elméleti- és labor-zárthelyik esetében a jegyekhez tartozó pontban megadott határok:

0 p. - 3.75 p.	“1” „elégtelen”
4 p. - 5.25 p.	“2” „elégséges”
5.5 p. - 7.25 p.	“3” „közepes”
7.5 p. - 8.25 p.	“4” „jó”
8.5 p. - 10 p.	“5” „kitűnő”

Mind az elméleti, mind a gyakorlati zárthelyik pontozásánál 0.25 pont értékű részpontoszámok adhatóak.

Az elméleti zárthelyik esetében, ha azok eredménye eléri legalább az „elégséges” szintet, a zárthelyik eredményéhez külön-külön hozzáadható 1 pont, amennyiben a hallgató színvonalasan kidolgozott előadásjegyzettel rendelkezik. A jegyzetek bemutatására a félév végén van lehetőség.

A labor-zárthelyik része egy 10 perces időtartamú beugró-teszt, amelynek eredménye „megfelelt” vagy „nem felelt meg” lehet. „Nem felelt meg” minősítés esetén a hallgató a labor-zárthelyit a hallgató megírhatja, de annak eredményéből 1 pont levonásra kerül.

Az elméleti zárthelyi és a beugró-teszt időtartama alatt semmilyen segédeszköz nem használható. A labor zárthelyi időtartama alatt saját, kézzel írott jegyzet, segédanyag használható.

Előző féléves eredmények beszámítása:

A labor zárthelyik esetében azok eredménye átvihető a következő félévekre, amennyiben mindkét labor zárthelyi

eredménye legalább elégséges volt. A labor zárthelyik eredményeinek elévülési ideje 1 év.
Elméleti zárthelyik esetén nincs lehetőség az eredmény átvitelére.

Pótlási lehetőségek:

A félév során 1 db elégtelen elméleti zárthelyit és 1 db elégtelen labor-zárthelyit lehet pótolni.
Ha a hallgató a rendes félévi pótlási alkalmak után is rendelkezik elégtelen zárthelyivel, a vizsgaidőszakban külön eljárási díj ellenében egy extra pótlási alkalmat biztosítunk, amelyen vagy csak 1 db elméleti, vagy csak 1 db labor-zárthelyi pótolható. Erre az alkalomra külön kell jelentkezni a Neptun-rendszeren keresztül.

Konzultáció:

A félév során minden héten megtartásra kerül egy 2x45 perces időtartamú konzultációs alkalom, amely során a hallgatók mind az elméleti, mind a gyakorlati anyagrészsel kapcsolatban kérdéseket tehetnek fel a konzultáción jelen lévő oktatóknak.

Jegyzetek:

Kucsera Péter-Neszveda József: Automatizálás (Jegyzetszám: BMF KGK 4017) Neszveda József: Automatika I. (BMF KVK 2044/I.) Neszveda József: Automatika példatár.